

Diyanet Hutbesinin Gerçek Yüzü ve İktidarın Yol Haritası

01.05.2020 • Faşizm, Güncel Müdahaleler • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki makale, bir okurumuz tarafından web sitemize bu hafta iletilmiştir. Dünyanın ve bulunduğumuz coğrafyanın gerçek çelişkilerinin analizi ve çözüm önerilerine ilişkin sizlerin de görüş ve katkılarını önemsiyoruz. Çalışmalarınızı info@yenikomunizm.com adresimize iletebilirsiniz. Takipçilerimizin dikkatine sunarız.

Din, belirli toplumsal ilişkilerin ürünüdür. Toplumsal ilişkiler geliştikçe ya da değiştikçe dinler de buna göre şekillenir. Buna dair insanlığın uzun tarihi serüveninde binlerce örnek sıralayabiliriz. Aynı zamanda tarih bir nevi dinler mezarlığıdır. Bazı toplumlar yahut bazı şartlar ortadan kalkınca dinler ve inançlar da ortadan kalkmıştır.

İlk inançlar doğada bilinmeyen olaylara karşı çeşitli mitler ve ritüeller geliştirdi. Bugünkü tek tanrılı dinlerin kökeni çok tanrılı dinlerdir. Ulus devlet öncesi din, eski toplumlarda topluma ve bireye yön veren, doğrudan devlet işlerine müdahale eden, karar veren bir üst yapı kurumuydu. Tarihte burjuvazinin yaptığı en radikal devrim olan 1789 Fransız Devrimi ile birlikte en geç bu tarihten itibaren, başta bilim, teknik ve bunlar temelinde gelişen üretim ilişkileri ve bunlara denk gelen fikirler, kültür, sanat ve başka bir dizi husus, dinin toplumdaki rolünü kısmi biçimde geriletti. Fakat üretim ilişkilerinde köklü bir değişim olmadığı için din, kapitalist toplumların birleştirici çimentosu olmaya devam etti ve etmektedir. Peki bu nasıl bir çimentodur ve toplumu nasıl birleştirir?

Napoleon Bonaparte'ın sözleriyle anlatacak olursak, "Toplumsal üst katmanları eşitsizlik olmadan var olamaz. Eşitsizlik onu meşru kılan bir ahlak olmaksızın sürdürülemez. Ve bu ahlak da din olmadan sürdürülemez." Sömürü ve baskının meşhur temsilcilerinden Napoleon gibi birisinin bu açık sözlülüğünü Marx daha da derinden ele almakta ve şu uyarıyı yapmaktadır:

“Nasıl ki dinde insan kendi beyninin ürünü olan şeylerin egemenliği altına girmişse, kapitalist üretimde de, insanoğlu, kendi ürettiği şeylerin hükmü altına girer.”

Kapitalist-emperyalist devletlerin yönetim biçimleri, özünde her ne kadar burjuva diktatörlüğü olsa ve şeklen burjuva demokrasisi, faşizm ve hatta teokratik biçimler şeklinde çeşitlilik gösterse de, yöneten hakim sınıfın fikirlerinin temelinde toplumun farklı sınıflarının meşrebi doğrultusunda idealizm, kaba anlamıyla metafizik ve din yer alır.

Bu sistem altında din ve devlet işleri neden birbirinden ayrılamaz?

Dünyaya hakim olan kapitalist-emperyalist üretim ilişkileri üzerinde varlığını sürdüren burjuva demokrasileri din ve devlet işlerinin ayrı olduğunu iddia ederler ancak vatandaşlarından “Kilise vergisi” almaktan, hatta Vatikan’a koşup, Papa’nın eteğini öpmekten geri kalmazlar. Üst sınıflar, tıpkı yukarıda Napoleon’dan aktardığımız sözleri teyit edercesine bugün bile toplumun birlikte ürettiğini gasp etmekte, özel mülkiyeti pekiştirmekte ve dini, bu ilişkilere uyumlu hale getirmektedirler. Görüldüğü gibi halkın büyük bedeller ödeyerek başından defettiği krallıklar ve yıktıkları imparatorlukların yerine şimdi diğer bir biçimiyle burjuva sınıfı oturmaktadır.

Bu ülkelerden biri olan Türkiye de yüz yıl önce, teokratik Osmanlı Devlet aygıtının çöktüğü bir ortamda, ala ve vala ile ilan edilen cumhuriyet, büyük iddialarla din-devlet işlerini sözde birbirinden ayırdı ve bu durum yasalaştırıldı. Oysa Napoleon hayranı olduğunu gizlemeyen Mustafa Kemal, dinin çimento rolünü gayet iyi bilmekteydi. Tarikatların rolünü küçültmek ve inşa ettiği Türk ulus devletine hizmet etmek için Diyanet İşleri’ni kurdu. Bu yeni kurumun fonksiyonu ve görevi Kemalist İslamı topluma kabul ettirmektir. Ama aynı zamanda Osmanlı’dan devralınan azınlıkları İslamlaştırma uygulamaları Cumhuriyet döneminde de devam etti. “Laik” cumhuriyet bu coğrafyada yaşayan diğer halkları (ve bunların sahip oldukları farklı inançları) Kürtleri, Ermenileri, Lazları, Çerkesleri, Romenleri ve diğerlerini Türk kimliğine büründürerek, onların eline tutuşturduğu ve adına “Nüfus Cüzdanı” dediği belgenin din hanesine, “İslam” (Sünni) diye kayıt düşmekten de imtina etmedi.

Kemalist sınıf ve onun ideolojisi, işbirliği içerisinde olduğu emperyalistlerden devşirdiği güdük, tek yanlı aydılanmacı fikirlere dayandı. Dini ortaya çıkaran koşulları değiştirmek yerine devletin

kurduğu diyanet, devletin resmî ideolojisinin bir uzvu haline getirildi. Sömürüye dayanan üretim ilişkilerinden çıkan tüm çelişkileri dipçikle, diyanetle ve devletin resmi ideolojisinin milliyetçilik ve devletçilik gibi diğer unsurlarıyla bastırdı. Kemalist rejimin “sekülerizmi”, içinde bulunduğu çelişkilerden dolayı tarih sahnesine çıktığı andan itibaren güdük kaldı ve karşıtlık içerisinde olduğu siyasal islamı güçlendirdi. Devletin yönetim biçimi ve burjuva sınıfın çıkarları üzerine, siyasal islamla olan çelişkileri ve mücadelesi, toplumu sürekli olarak kendisiyle İslamcılar arasında, yani iki miadı dolmuş düşünceler arasında -bir tarafta Batı Kapitalizmi öte yanda feodal çağdan arda kalan İslami gericiilik arasında- kutuplaştırdı.

Peki bu kısa tarihi arka planı göz önünde tutacak olursak, iktidardaki İslami gerici faşist AKP’nin ve onun Diyaneti’nin son yaptığı çıkışlar neyin nesidir? Bugün kapitalist-emperyalist üretim ilişkilerinin doğası gereği dünyada yaşanlar krizler, üstüne üstlük insanlığın tepesine çöken Covid-19 virüs salgını ve tüm bunların beraberinde yaşanan siyasi ve iktisadi buhranı AKP bir fırsata dönüştürmek istiyor. 2002’den beri adım adım, köşe köşe tüm toplumun üzerine giydirilmek istenen İslami “deli gömleğini” şimdi fırsat mı fırsat olarak telakki ediyor.

Diyanet ve hutbeleri neyi hedeflemekte?

Diyanet’e burada büyük görevler düşmektedir. Devasa bütçesiyle ve bünyesinde 200 bine yakın çalışanıyla, devletin resmi ideolojisini en altakilere ulaştırmak ve devlete şükür etmelerini sağlamak için, Diyanet bu görevi tüm gücüyle yerine getirmektedir. Bu görevin esas ve belirleyici hedefinde kadınlar bulunmaktadır. Zira bütün dinlerde olduğu gibi İslamiyet de patriyarkal ilişkileri savunur ve bunları sürekli pekiştirir. AKP rejiminin kadının üzerindeki çok yönlü baskısı, sömürü düzenini sürdürebilmelerinin temel yönlerinden biridir. Bundan dolayıdır ki, Diyanet her fırsatta kadınlara saldırır.

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş’ın, Ramazan ayının ilk Cuma hutbesinde koronavirüs bahane ederek yaptığı konuşma, ilkin toplumun en azınlıkta olan kesimlerinden eşcinselleri ve ardından da toplumun yarısını oluşturan kadınları doğrudan hedef almaktadır. Bu sözde akademik ünvan sahibi engizisyon papazlarını andıran zat ne diyor? Hatırlayalım.

“İslam zinayı en büyük haramlardan kabul ediyor. Lûtîliği, Eşcinselliği lanetliyor. Nedir bunun hikmeti. Hastalıkları beraberinde getirmesi ve nesli çürütmesidir, bunun hikmeti. Yılda yüzbinlerce insan gayri meşru ve nikahsız hayatın İslami literatürdeki ismi zina olan bu büyük haramın sebep olduğu HIV virüsüne maruz kalıyor.”

Amerika’daki Hristiyan faşist Evejanlist din adamlarının eşcinsellik ve kadın karşıtı nefretlerini aratmayan bu Diyanet hutbesi kesinlikle bir tesadüf değildir. Topluma İslami deli gömleği giydirilecekse işe ilkin kadınlara saldırı ile başlanır. Çünkü bu kara salyanın bütün denklemi şu gerici dünya görüşü üzerine bina edilmiştir:

”Kadını boyun eğmeye ve itaate zorlamak isteyen bu gerici hareketlerin önemli bir parçası cinsellikle ilgili gerici ve bağınaz bir bakış açısı ve ‘evlilik yatağının’ kutsallığının korunmasıdır. Bu gerici saldırıyla ilgisi olan ve hatta bu saldırının merkezi bir parçası olan bir olgu da, eşcinsellerin ve eşcinselliğin ‘doğal olmayan’, ‘günahkâr’ ve kutsal aileye karşı olduğudur.”

Öte yandan bu karanlık hutbenin bir diğer özelliği ise şudur: Koronavirüs salgını vesilesiyle, tamamen gerçeğe dayanan ve sürekli test ederek kendisini kanıtlayan bilimin tartışılmaz otoritesi, gerici çevrelerde dahi hissedilmeye ve altan alta homurdanmalara neden olmaktadır. Bir yandan bilime duyulan ihtiyaç ile bir yandan Diyanet’in ve dinin güme giden otoritesi toplumda gözle görülür bir çelişkiye işaret etmektedir. Bilimin gündem olması, halkın bir kısmının nezdinde bu devasa bütçeye sahip, halkın çıkarlarını göz etmeyen bu kurumu sorgular hale getirmiştir. Neredeyse üzerine düşen gerici görevleri böylesi bir anda yerine getirememe telaşı içerisinde olan ve haliyle atıl duruma düşen Diyanet’in başının, kadınları ve LGBTQ bireylerini “hastalığın kaynağı” olarak lanse etmesi, bir kez daha bilim karşısındaki acizliklerini ve kinlerini göstermiş oldu.

Ankara Barosu’nun bu gerici ve küstah hutbeye karşı aldığı tavır son derece yerinde ve doğru bir tavidir:

“Şaşkınlığımız; sesi çağlar öncesinden gelen bu şahsın, bir devlet kurumunun başında oturup söylemini kutsal sayılan değerler üzerine inşa ederek halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmesindeki kan kokan cüreti sebebiyledir. Aldığımız ibretse, anılan şahsın içinde bulunduğu

takvim yılında yaşamasına rağmen bundan sekiz-dokuz nesil önceki büyükleriyle aynı zihinsel ve dogmatik sınırlara sahip olmak için insan onuruna karşı gösterdiği büyük direnişten kaynaklanmaktadır. Görevde olduğu süre boyunca çocuk tecavüzcülerine gözlerini kapatıp kadın düşmanlığının manevi zeminini dini söylemlerle meşrulaştırma çabası karşılığında maaş alan Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın deprem, LGBTİQ+, kadın ve çocuk söylemlerine rağmen halen görevde kalması durumunda, sonraki konuşmasında halkı ellerinde meşalelerle meydanlarda 'cadı' diye kadın yakmaya davet etmesi kimseyi şaşırtmamalıdır. Anılan şahsı ve ona hak veren zihniyeti büyük bir şaşkınlık ve ibretle kınadığımızı tüm kamuoyuna saygıyla arz ederiz."

Ankara Barosu her ne kadar bu doğru tavrın ardından, hakkında açılan soruşturmaya ilişkin Kemalist fabrika ayarlarına geri dönerek, "anayasaya ve dine olan saygısını" dile getiren çelişkili bir açıklama yayınlamış olsa da ilk verdiği tepki doğru ve desteklenmesi gereken bir tepkiydi.

Diyanet'in başı tarafından yayımlanan Hutbe'nin kan kusan cüretinin nereye dayandığı Erdoğan'ın söyledikleriyle birlikte bir kez daha kendisini gösterdi: **"Diyanet İşleri Başkanımıza yapılan saldırı devlete yapılan saldıridir."** Bu sözler, üzerinde durduğu sistemin doğası gereği devletin ve Diyanet'in etle tırnak gibi olduğunun bir kez daha ispatıdır. Zira bu cüret, kapitalist-emperyalist sistemin dünya çapında yürüttüğü ırkçı, milliyetçi, dinci siyasetin üzerinde yükselmektedir.

Yeni Komünizm'in mimarı Bob Avakian'ında da belirttiği gibi, **"Yalnızca gerçek bir devrim, radikal derecede farklı ve çok daha iyi bir dünyayı hedefleyerek bu sistemi devirecek bir devrim kitlelerin ve insanlığın tümünün temel çıkarları doğrultusunda gerçek çözüm getirebilir. Ve bunun gerçekleşmesine yönelik bir şansımızın olabilmesi, dünyayı anlama ve onu değiştirebilme yolunda tutarlı, bilimsel bir yaklaşımı gerektirir."**